

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön toimintasuunnitelma 2025-2030

Lähidemokratia ja osallisuuslautakunnan kokous 24.3.2026

Lähisuhdeväkivallan yleisyys

Suomessa kuolee vuosittain 20-30 ihmistä parisuhdetapon seurauksena

Lähde: Suonpää ym. 2022

Elämänsä aikana kohtannut **fyysistä väkivaltaa** tai **sillä uhkailua** parisuhteessaan

34 % naisista

Lähde: Pietiläinen ym. 2022

18 % miehistä

Parisuhteessa olleista kokenut **seksuaalista väkivaltaa** elämänsä aikana

11 % naisista

Lähde: Pietiläinen ym. 2022

2% miehistä

Kustannukset julkiselle terveydenhuollolle

- Naisten kokema fyysinen lähisuhdeväkivalta aiheuttaa arviolta **150 miljoonaa euroa**
- Naisten kokema henkinen väkivalta **861 miljoonaa euroa**.

Lähde: Siltala ym. 2022

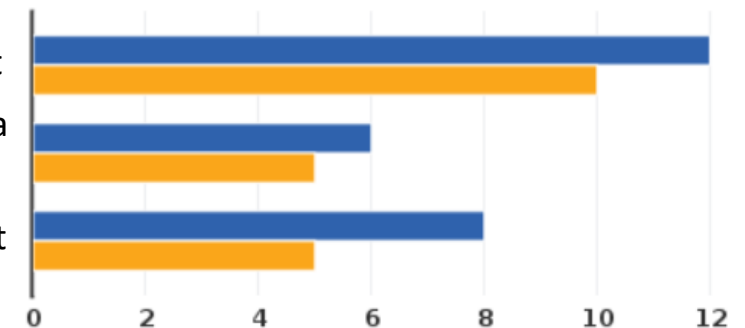
Parisuhdeväkivaltaa kuluneen viiden vuoden aikana kokeneista vastaajista 30 %:lla oli kotitaloudessa asuvia lapsia

Lähde: Siltala ym. 2022

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %-osuus

8. ja 9. luokan oppilaat
Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden oppilaat
Lukion 1. ja 2. vuoden oppilaat

Lähde: Kouluterveyskysely

2023

2025

Lähisuhdeväkivalta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Vieraskielisten osuus väestöstä on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella koko maan suurin, **lähes 25 %** asukkaista.

Pitkääikaista toimeentulotukea saavien kotitalouksien osuus (**noin 4%**) on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella maan suurin.

Vuonna 2022 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 0–17-vuotiaista **12 %** oli lastensuojeluilmoituksen kohteena.

Lähde: THL, Sotkanet

Tilastojen mukaan **7 %** Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen yli 20-vuotiaista asukkaista on kertonut kokevansa fyysistä tai henkistä lähisuhdeväkivaltaa. Tämä tarkoittaa noin **19 000** asukasta.

Lähde: THL, Sotkanet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella parisuhdeväkivaltaa on kokenut viimeisen 12 kuukauden aikana **noin 20 %** esikouluikäisten vanhemmista.

Lähde: FinLapset (2024)

Fyysistä väkivaltaa vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten taholta on kokenut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 4-5-luokan oppilaista **16,6%** ja 8-9-luokan oppilaista **12,3%**

Lähde: Kouluterveyskysely (2023)

**Älä kannata turhaa
taakkaa – puhu
väkivallasta**

Periaate ja yleinen tavoite

- Väkivallan ehkäisy on osa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja **kuuluu kaikille** kasvatusta, opetusta, sosiaali-, terveys-, ja turvallisuusalan ammattilaisille.
- Väkivallan ehkäisytöön **yleinen tavoite** on, että väkivallan puheeksi ottamisen ja puuttumisen käytännöt ja toimintamallit ovat palvelualueilla yhteneväiset ja integroituneet pysyvästi rakenteisiin ja että alueen asukkaat/asiakkaat saavat tasalaatuisia väkivallan ehkäisyn palveluita.
- Jokaisen työntekijän tulisi hallita **väkivallan ehkäisyn intervention kolme vaihetta**, jotka kaikki vaaditaan, jotta asiakas tulee autetuksi:
 - väkivallan (eri muotojen) tunnistaminen
 - väkivallan (systemaattinen) puheeksi ottaminen
 - turvallisuudesta huolehtiminen (ml kirjaaminen) ja palveluohjaus

Väkivallan ehkäisytöön tasot ja tavoitteet

Korjaavan työn palvelut

Tuki kokemuksista selviämiseen

Väkivallan jatkumisen ehkäiseminen

Varhaisen tuen
palvelut

Apu akuutissa tilanteessa

Interventio

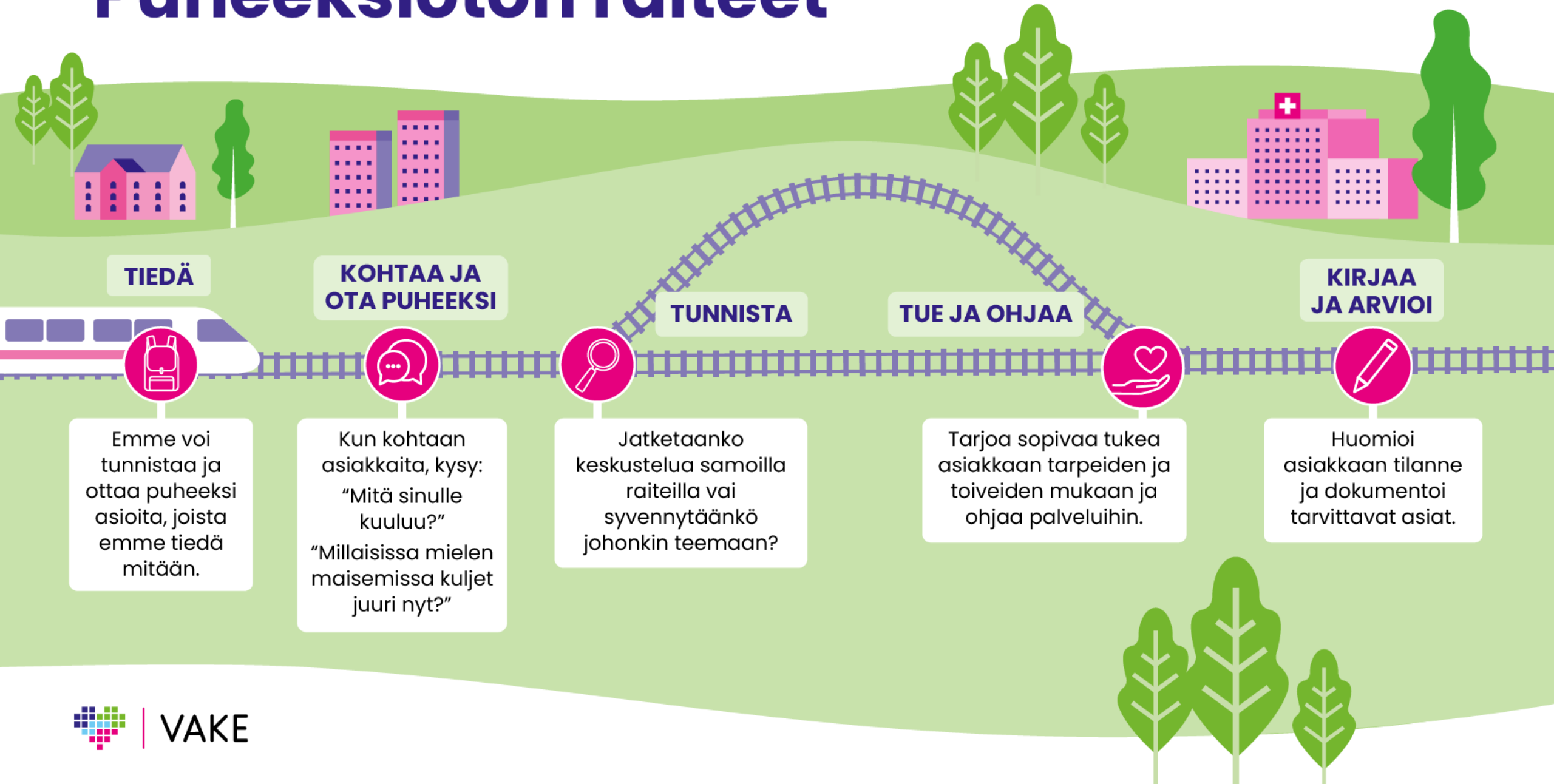
Väkivallan tunnistaminen ja puheeksi ottaminen,
tilanteen kartoittaminen sekä tuen ja avun tarjoaminen

Riskitekijöiden tunnistaminen, riskien vähentäminen

Ennalta ehkäisevät palvelut

Suojaavien tekijöiden vahvistaminen, turvallisuuden lisääminen

Puheeksioton raiteet

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön rakenne ja toiminta

Rakenteet

- Hyte-ohjausryhmä
- Erityisasiantuntija/koordinaattori
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön kehittäjäryhmä
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön avainhenkilöverkosto
- MARAK-työryhmä

Toiminta

- Kaikille avoimet väkivallan puheeksiottokoulutukset jatkuvasti saatavilla
- Räätelöidyt koulutukset tarpeen mukaan
- Avainhenkilöt väkivallan ehkäisytyön jalkauttamisessa ja juurruttamisessa
- Vuosittain toistuva Väkivallan vastainen teemaviikko ja Väkivaltafoorumi
- Oppaat ja ohjeet
- Koulutustallennepankki

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön toimintasuunnitelma 2025-2030

- Hyvinvointialueiden on nimenomaisesti vastattava hyvinvoinnin ja terveyden sekä turvallisuuden edistämisestä alueellaan silloin, kun edistämistehtävä liittyy sen lakisääteiseen järjestämistehtävään, eli sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen.
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön **toimintasuunnitelma on osa hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaa.**
- Toimintasuunnitelman tarkoituksena on linjata alueella tapahtuvaa lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä ja sen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osana HYTE-raportointia.
- Toimintasuunnitelmaa päivitetään valtuustokausittain.
- Toimintasuunnitelma sisältää tilannekatsauksen, Vantaan ja Keravan lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön toteutuksen kuvauksen sekä tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2025-2030

Toimintasuunnitelman toteutus

- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön toimintasuunnitelma hyväksyttiin talvella 2025 jory-kierroksen jälkeen hva-johtoryhmässä.
- Tämän jälkeen sitä käsiteltiin lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan kokouksessa ja aluehallituksessa.
- Toimintasuunnitelma hyväksyttiin yksimielisesti aluehallituksessa 13.5.25, mutta siihen **pyydettiin päivitystä vuoden 2026 aikana kunniaan liittyvän väkivallan osalta.**
- Tämän päivityksen yhteydessä toimintasuunnitelmakautta pidennetään vuoteen 2030, jotta päästään samaan sykliin hyvinvointisuunnitelman ja hyvinvointikertomuksen raportoinnin kanssa.

Päivitys - Toimintasuunnitelmaan lisätään teksti kunniaan liittyvästä väkivallasta

”Tässä toimintasuunnitelmassa lähisuhdeväkivaltaan sisällytetään myös kunniaan liittyvä väkivalta, vaikka se eroaa joiltakin osin muusta lähisuhteissa tapahtuvasta väkivallasta. Kunniaan liittyvän väkivallan erityispiirteenä on erityisesti sen yhteisöllinen luonne, eli kyse on yleensä tilanteesta, jossa perhe, suku tai muu yhteisö kontrolloi yksilöä väkivaltaisesti syyttäen normien vastaisesta käytöksestä. Toisin kuin muussa lähisuhdeväkivallassa, uhri ei aina tiedä kunniaan liittyvän väkivallan tekijää, ja väkivaltaa voidaan harjoittaa myös maan rajojen ulkopuolelta.

Kunniaan liittyvä väkivalta voi ilmetä henkisenä, fyysisenä, seksuaalisena ja taloudellisena väkivaltana, painostamisena, uhkailuna, pakottamisena, rajoittamisena, eristämisenä ja vainoamisena, avioliittoon pakottamisena ja eron estämisenä, eron jälkeisenä vainona, tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisena sekä henkirikoksina ja niiden yrityksinä. Ns. ”kurinpitomatkat” on myös tähän kokonaisuuteen liittyvä ilmiö, josta on syytä olla tietoinen.”

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön tavoitteet 2025-2029 (päivitys 2030)

1. Ylläpitää ja kehittää Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väkivallan ehkäisytyön ohjaus- ja koordinaatorakennetta sekä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa
2. Varmistaa ammattilaisten väkivallan ehkäisyyn liittyvä osaaminen
3. Tunnistaa vauvaperheiden, väkivaltaa kokeneiden lasten ja nuorten sekä monikulttuuristen asiakkaiden palvelutarpeet
4. Vähentää nuorten seurusteluväkivaltaa
5. Jalkauttaa väkivallan ehkäisytyön palvelut asiakkaiden arkeen osana yleistä hyvinvointityötä
6. Kehittää ja yhtenäistää kirjaamiskäytäntöjä
7. Lisätä asukkaiden tietoa lähisuhdeväkivallasta
8. Jalkauttaa tuotetut lähisuhdeväkivallan ehkäisyä tukevat oppaat ja ohjeet Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle

*Jokaiseen liittyy useita toimenpiteitä, joiden avulla tavoitteeseen pyritään

Päivitys – lisätään tavoite ja toimenpide:

Tavoite: Vähentää kunniaan liittyvää väkivaltaa

Toimenpide: Tarjotaan työntekijöille tietoa kunniaan liittyvästä väkivallasta sekä ilmiön tunnistamisesta, puheeksiottamisesta ja palveluohjauksesta

Päivitys – toimintakauden pidennys:

Samalla toimintasuunnitelmakautta pidennetään vuoteen 2030, jotta päästään samaan sykliin hyvinvointisuunnitelman ja hyvinvointikertomuksen raportoinnin kanssa.